

erdam.

R.

RAM."

d / 4.59.

Enigheid.

k gebruik.

el. Religie,

likanten

SCHULVEN.

25 Ex. f 9.50.

d / 0.00.

tempelb. f 1.25.

verloft"

Prijs f 0.50.

erland.

0

Kunst.

ECTORAAT

UIT

1888.

bers

ikvolle en met

ten van de

3—

240

220

215

1.50

er 1/10 kistje

rdt geen rabat

postwissel ge-

Sloterdijk.

Smith en

este en bij

te deugde-

tevens de

Door direct

ten is eene

in de vrach-

oond.

Hoofagentu

ART,

terdam.

erdam.

EN VAT.

is Calvijn.

van

STEL,

m.

LVIJN.

band f 1.50).

I Convent

(doleerende)

D.

dam

Juli 1887.

RUJT.

ELANG?

n Lohman

A

YNODE

DE KERKEN.

ocht,

ELTE.

het

ELTE.

ERDAM.

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatblad N°. 124).

Zondag 10 Maart 1889. N°. 585.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ongevoerd en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Warmoesstraat 106, Amsterdam. Inzendingen die later dan Dinsdag v's middags te 12 ure worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaars, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau, Warmoesstraat 106, te Amsterdam. Advertentieprijs: van 1 tot 6 regels 80 Cent; voor elke regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van leedegaven en Verlagen van Vereenigingen 10 Cent per regel.

De Heidelbergse Catechismus.

ZONDAGSAFDEELING XXI.

Van de Verkiezing Gods.

III.

Maar gij zijt een uitverkoren geslacht. 1 Petr. 2:9.

Veel misverstand zou in het stuk der Eeuwige Verkiezing voorkomen zijn, indien men ernstiger rekenschap had gehouden met het veelzeggend feit, dat de Heere niet enkele losse, op zichzelf staande personen, maar een volk heeft verkoren, een geslacht, een lichaam onder een Hoofd, een geestelijk organisme.

Dat dit zoo is, blijkt uit drie feiten. Vooreerst uit het volk van Israël. Uit heel het Oude Testament blijkt namelijk, dat Israëls volksverkiezing de Eeuwige Verkiezing tot zaligheid afschaduwde en verzinbeeldde. Telkens en telkens wordt in de Heilige Schrift op de verkiezing van enkele personen, maar als geldende de verkiezing van heel het volk. Niet van het volk in een verre toekomst, maar van het volk in heel zijn bestaan, al de eeuwen door, tot op het oogenblik van zijn tijdelijke verwerping.

Uitverkoren was heel het volk als zodanig, niet naar de individuen, maar als volksgeheel. En de tegenstelling is dan ook nooit: U heb Ik uitverkoren en niet So crates of Plato; maar: U, o, volk van Israël, heb Ik uitverkoren, en niet de volkeren der heidenen. Altoos staat het volk tegenover de volkeren. Israël tegenover de heidense natieën. Voortdurend is het het zaad Jacobs staande tegenover de volkeren van rondom.

Deze verkiezing van Israël als volk is niet eene verkiezing tot zaligheid. Dit kan niet, omdat hieruit volgen zou, dat dan elk Jodenpersoon tot op de komst des Heeren een erfenis had moeten hebben onder de heiligen.

Op eeuwige zaligheid wordt, zoo dikwijls Israëls verkiezing als volk ter sprake komt, dan ook nooit gedoeld. Het is het volk, dat verkoren is om 's Heeren eigendom te zijn, om zijn naam te dragen, om verrijkt te worden met zijn geboden en inzettingen, maar ook om voort zijn heilichheid geheel in tijdelijken, aardischen zegen te zien opgaan. Het ontvangt een land, "overvloedig van melk en honig", het zal "de landpalen zijner vijanden erfelijk bezitten", het zal rekenen kunnen op "den uitgestreken arm" des Heeren, en achter het schild zijner Almachtigheid veilig zijn.

Maar hoe mild ook de zegen vloede, of bij afval en ontrouw de vloek dreigde, beide, zegen en vloek, blijven geheel in het tijdelijke besloten, en de eeuwige verdoemenis of eeuwige zaligheid komt er niet in voor.

Deze volksverkiezing was dus niet eene verkiezing tot zaligheid, maar schaduwde de verkiezing tot zaligheid af. En dat wel op zulk een wijze, dat de verkiezing tot zaligheid reeds lang werkte eer Israël optrad; toen lange eeuwen bijna uitsluitend door de bedding van Israël heen vloede; en straks, als Israël zijn volkseere op Golgotha werpt, zich uitspreidt onder alle volkeren. Uit en onder die volken echter schept

en vormt de eeuwige verkiezing tot zaligheid. Gode een nieuw en eigen volk, dat niet slechts in figuurlijken, maar in zeer eigenlijken zin, als het volk des Heeren van het Paradijs af bestaat, en dit volk des Heeren nu was in het volksbestaan van Israël verzinbeeld.

Het tweede feit, waarop we wijzen is de zake des Verbonds.

Het Verbond is in de Heilige Schrift nergens een soort vriendschapsbetrekking als tusschen twee enkele personen. Dat zou ook geen verbond zijn. Overdrachtelijk, en bij manier van spreken, kan men dit wel zoo zeggen, en zoo vertellen jongens op school u al, dat ze nu met dezen of dien knaap een verbond hebben gesloten; maar hierbij voelt ieder terstond, dat dit onjuiste grootspraak is. In eigenlijken goeden zin, kan alleen een vorst of een machtige der aarde, die zeggenschap heeft om door zijn bedingen anderen te verbinden, een verbond sluiten. Zoo sluiten keizers en koningen een verbond voor de bescherming van hun rijken. Zoo sloten de Zwitsersche heidenen een verbond om hun vaderland te bevrijden. Zoo de Edelen die, hun landzaten ten beste, Spanje wilden weerstaan.

En zoo nu is het ook in de Heilige Schrift. Het Verbond Gods met zijn uitverkorenen is nooit een verbond met A of B hoofdelijk, maar altoos een verbond met Abraham en zijn zaad; een verbond met Israël en al zijn geslachten; een verbond met David en met zijn erven op den troon na hem en in zijn qualiteit van koning. Dit verbond is dan ook ondenkbaar zoolang ge u de uitverkorenen als verspreide eenlingen denkt, en verkrijgt eerst kracht, zoo ge ze saamgevat ziet onder hun Verbondshoofd en Heere. En dat deze saamvatting onder hun Verbondshoofd, niet is een saamvatting na dat ze bekeerd zijn, maar eer er ook maar van verre van bekeering sprake kon zijn, dat ziet ge aan de jonge kinderen, dat predikt u de heilige Doop, dat toont u de band der geslachten, dat ligt in heel het begrip van een "zaad der kerk"; en staat, doordien we van eeuwigheid in Christus verkoren zijn", onherroepelijk vast.

Eindelijk het derde feit, waarop gelet dient is: de redding der wereld.

"Alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eengeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in hem geloof, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe". De Middelaar heet: "het Licht der wereld." Het Lam Gods, "draagt de zonde der wereld." Christus heet "de Zaligmaker der wereld." (Joh. 4:42). Hij zal zijn vleesch en bloed geven "voor het leven der wereld." "De val van Israël is," zegt Paulus, "de rijkdom der wereld" (Rom. 11:12), en zijn verwerping, "de verzoening der wereld." "God was in Christus de wereld met zichzelf verzoenende." Dien tengevolge is Christus een verzoening, niet alleen voor onze zonden, maar voor de zonden der geheele wereld. En de eendielige triomfkreet bij de wederkomst des Heeren zal zijn: "Nu zijn de koninkrijken der wereld geworden onzes Gods."

Hieruit met de Arminianen van alle gading af te willen leiden, dat de genade niet particulier en dus het heil van Christus bestemd zou zijn voor alle menschen, is

natuurlijk ongerijmd. Duidelijk toch kent de Heilige Schrift tweeërlei soort beteekenis van het ééne woord wereld. Eenerzijds komt wereld voor als "grip van Gods Schepping", toen Hij hemel en aardschiep, en in zooverre heeft God zijn eigen wereld, zijn eigen werk, zijn eigen Schepping lief; liet ook nog in haar ontredde en verlorne toestand; zoo zelfs, dat Hij haar nooit prijsgeeft, maar straks herschept in nieuwen luister. Maar ook anderszijds komt wereld voor als de tegen God vijandige macht, die Hem zijn Schepping hoopt te ontroofen, en dan is ze voorwerp niet van Gods liefde, maar van Gods toorn en verolgenheid.

Zoo staat het tegenover elkander. "Alzoo lief heeft God de wereld." En daartegenover: "Hebt de wereld niet lief." Zoo ook: "God was in Christus de wereld met zichzelf verzoenende." En daartegenover, "dat heel de wereld in het boze ligt." Of wilt ge, dat "Christus een verzoening is voor de zonde der geheele wereld", en daartegenover: "Ik bid niet voor de wereld."

Deze tegenstelling te willen wegcijferen is blindmanswerk. Dat is de Heilige Schrift op hoogst oneerbiedige wijze met zichzelf in tegenspraak brengen. Zoo doelt een man niet die in de wegen zijns Gods staat, maar knutselt de eigendunkelijkheid, die niet buigen wil voor de mysterieën van het heilgeheim.

Toch wordt daarom het rijke woord: "Alzoo lief heeft God de wereld gehad", nog op verre na niet in zijn diepte uitgeput, door te zeggen: "De wereld beteekent hier de uitverkorenen." Neen, om dit woord te verstaan, moet ge er u rekenschap van geven, waarom dan "de uitverkorenen" hier met dien vreemden titel van "de wereld" worden aangeduid. En wat blijkt dan? Dit immers, dat de uitverkorenen hier in rechtstreeksch verband met de "Schepping" worden gesteld; evenals elders den eersten en tweeden Adam en straks den "aardschen" met den "geestelijken mensch" in verband zet God schiep een wonder heil, met deze kleine wereld tot middelpunt; en op deze kleine wereld schiep Hij ons menschen geslacht, niet als een vreemde bewoner, maar als een geslacht, dat heel de schepping dezer wereld in zijn lichaam en in zijn natuur saamvatte, droeg en vertoonde. Dat geslacht der menschen schiep Hij als een rijk en heerlijk organisme, en lei in dit ons geslacht de schatten van zijn Beeld, en daarmee al de heerlijkheden van een huislijk, maatschappelijk, zedelijk, denkend en voorindrukken van schoonheid vatbaar leven. Zoo hoorde die wereld bij den mensch. Dat menschen geslacht droeg geheel die wereld aan zich, gelijk een oester zijn schelp of eenig ander weekdier zijn schaal. Vraag dus, of God de Heere na den val, deze zijn heerlijke schepping, dat menschen geslacht met al de schatten van zijn Beeld, kortom deze zijn wereld prijs gaf, om na haar wegwerping, een geheel nieuw iets te scheppen uit en voor de uitverkorenen. En hierop nu antwoordt de Heilige Schrift bestidst ontkennend. Zoo leerde het wel de Wederdooper, en ten deele ook de Methodist, maar niet wie door de Heilige Schrift ook in zijn denken gereformeerd is. Zulk een toch weet, dat God niet liet varen het werk zijner handen; dat Hij zijn prachtige schepping niet prijs gaf; dat Hij ons geslacht niet als een mislukte kunst-

product in de hel der vernietiging en der verdoemenis liet wegglijden; en deze zijn wereld niet als voortaan onbruikbaar van zich stiet. Maar inteegeendeel, dat Hij die wereld lief, zoo lief had, omdat ze zijn schepping, zijn maaksel, zijn kunstwerk was, dat Hij zijn eengeboren Zoon voor haar gaf, en door al de schriklijke worsteling heen toch zijn schepping triomfeeren deed, door te herscheppen en niet nieuw te scheppen, en alsoo zich te betoonen een Behouder van zijn eigen wereld.

Vergelijk ge dus de menscheid, gelijk ze uit Adam opgroeiende, lij een boom, dan zijn de uitverkorenen niet blaadjes die van dien boom worden afgeplukt, om er een lauwerkrans voor Gods glorie uit te vlechten, terwijl de boom zelf gekapt, ontworteld en ten vure gedoomd zou worden; maar juist omgekeerd zijn de verlorenen de takken, twijgen en bladen die van den stam der menscheid afvallen, en alleen de uitverkorenen blijven er aan zitten. Niet heel de stam gaat in de hel, om slechts enkele goudblaadjes in de zalen des eeuwigen lichts te strooien. Maar omgekeerd de stam, de boom, het geslacht, de menscheid, de wereld wordt behouden, en wat verloren gaat, raakt van dien stam af en verliest zijn organischen samenhang.

Alles is het uwe, sprak de heilige apostel, d. w. z. niets uit de schatten van zijn Beeld die Hij in ons geslacht gelegd had, is voor de hel. En zoo nu komen dus de uitverkorenen voor, niet als de twijgen en takken die afgehouden worden, maar juist als degenen die gespaard worden. Hunner is de straks herschapen wereld. Zij zullen het aardrijk beërven.

Voegen we deze drie feiten nu saam: 1°. dat de Verkiezing tot zaligheid afgeschaduwde en verzinbeeldde was in de volksverkiezing van Israël; 2°. dat alle verkiezing in een Verbond plaats greep, en dat alle verbond des Heeren niet met de enkelen, maar steeds met allen saam onder hun Hoofd gesloten is; en 3°. dat God uit zijn uitverkorenen geen nieuwe wereld formeert, maar door herschepping, juist krachtens zijn uitverkoring, zijn oorspronkelijke wereld lieft, terugbrengt, handhaaft en redt; — dan blijkt reeds hieruit overtuigend, dat de Uitverkoring geen uitlezing van enkele losse personen is, maar de uitverkoring van een volk Gods, van een koninklijk priesterdom, van een heilig geslacht; kortom van zijn kerk, door alle eeuwen heen als één geheel gedacht.

Wel, en dit spreekt vanzelf, grijpt er een vergadering, een saamvergadering van Gods uitverkorenen plaats, en kan het voor ons menschenlijk bewustzijn niet anders, of wij zien éénling na éénling ten leven komen; maar zoo gaat het aan de stengels van de bloempalm eveneens. Sterft met den herfst alle blad en bloem weg, en komt met de lente het nieuwe leven weder uit, dan zien we ook aan die plant hier een knopje en daar een knopje uitbotten, en komt elk blaadje en bloempje op zichzelf voort, en naderen ze eerst bij het uitbotten en uitgroeien tot elkander, om eerst alzoo heel de plant als een schoon geheel van blad en bloem te doen prijken. Maar al zien we met ons oog op die manier elk knopje afzonderlijk uitbotten en zich ontplooien, en eerst daarna tot de andere

blaadjes en bloesems naderen, toch weet de kenner zeer wel, dat dit slechts schijn is. Immers in den wortel van die plant waren deze blaadjes en bloemen reeds saam geweest. Ze komen alle uit dien éénen wortel op en door denzelfden stengel schoot het levenssap opwaarts dat ze deed ontkiemen.

En zoo nu ook is het hier. Wij zien wel elk kind van God op zichzelf uitbotten en ontkiemen, maar de geestelijk ingeleide weet toch zeer goed, dat al deze uitverkorenen kinderen des Heeren, die achtereenvolgens elk op hun plek uitbotten en hun bloem ontplooien, om eerst daarna vergaderd te worden, vooral reeds één zijn geweest en saam zijn geweest in den wortel Isai en uit het ééne Lichaam voortkomen.

Dit beeld van het Lichaam bestidst dan ook de zaak. Ieder weet dat een lichaam niet gevormd wordt doordien men een arm en een been, een oog en oor saamvergaderd en in elkaar zet, maar dat alle deelen en leden des lichaams uit de ééne kiem van het lichaam opkomen. En overmits nu de Heilige Geest opzettelijk het beeld des lichaams bezigt om ons den samenhang van de uitverkorenen onderling en saam onder hun Hoofd uit te drukken en klaarlijk voor oogen te stellen, zoo wordt hierdoor ten volle onze voorstelling bevestigd, dat de uitverkorenen niet als eenlingen worden saamgeraapt en tot een pijlbundel saamgebonden, maar dat ze in hun Wortel, reeds eer ze uitkomen, een organische eenheid vormen; en, als ze straks ook uitwendig in eenheid saamgroeien, uitwendig slechts die diepe, oorspronkelijke eenheid schitteren doen, die ze in Christus reeds van voor de grondlegging der wereld besaten.

Vandaar de stellige en doorgaande leer der Heilige Schrift, waarop onze vaders steeds zoo sterken nadruk leiden, dat alle uitverkoring in Christus is. "Ze zijn geroezend met alle geestelijke zegeningen in den hemel in Christus." "Hij heeft ons uitverkoren in hem van voor de grondlegging der wereld." "Hij heeft ons te voren verordeneerd tot aanneming tot kinderen door Christus Jezus." "Ze zijn toen Christus opstond, in hem opgestaan." "Ze zijn met Christus gezet in den hemel." "Hun leven is met Christus verborgen in God." Ze hebben noch eigen wijsheid, noch eigen gerechtigheid, noch eigen heiligheid, maar "Christus is hun gegeven van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing."

Zoo dringt dus het aanbiddelijk werk der Verkiezing in het heerlijk werk der Schepping in. God de Heere verkiest in zijn vrijmachtig welbehagen een geslacht, een volk, een lichaam, een kerk, waarin eens zijn glorie zal schitteren, en dit volk en dit lichaam verkiest Hij in Christus.

In dien zin heet dan ook Christus de Uitverkorene. Niet, gelijk het op het laatst der vorige eeuw ten onrechte werd voorgesteld, alsof zekere "man Jezus" als één der uitverkorenen, zij het ook als de uitnemendste, bij de overige uitverkorenen bij zou komen. Nergens toch leert de Heilige Schrift dat de Zone Gods een "man Jezus" heeft aangenomen. Zoo leerden het wel allerlei Doctoren en Gnostieken. Maar de Heilige Schrift, en op grond van de Heilige Schrift, de kerk, leerde steeds

Getuigenis eens Afrikaans.

II.

Des avonds, als ik bezig was met het lezen en overdenken van het ade hoofdstuk van de Handelingen der Apostelen, het twaalfde vers, onder een levendige vertegenwoordiging der eeuwigheid en overweging van mijn vorig gedrag, begon ik in het eerst te denken, dat ik zodig geleid en dus goeden grond had om te gelooven, dat ik deelhad aan de Goddelijke gunst. Dan op ditzelfde stuk doordenkende en niet wetende, of de zaligheid te verkrijgen ware, gedeeltelijk om onze goede werken, dan wel eeniglijk als een vrijgunstig geschenk van God, behaagde het den Heere, terwijl ik hierover zeer was aangedaan, de heldere stralen van zijn hemelsch licht in mijne ziel te doen dalen en als in één oogenblik het deksel van mijn verstand weg te nemen. Nu beschoouwde ik klaarkijk, door het oog des geloofs, den Verlosser als op Golgotha gekruisigd. De Schrift werd mij nu een onverzeggd boek. Ik zag mijzelf als een zondaar, veroordeeld door de wet, welke met al hare kracht op mijn geweten kwam. En het gebod komende, werd de zonde levendig, en ik stierf. Ik beschoouwde den Heere Jezus Christus in zijne vernedering, beladen met mijne zonden en schuld. Toen zag ik duidlijk in, dat door den eersten Adam de zonde gekomen was, en door den tweeden Adam, de Heere Jezus Christus, allen, die de zaligheid verkrijgen moeten, levend gemaakt worden. Het werd mij

op dien tijd gegeven te verstaan, wat het is, wedergeboren te worden. Ik zag de waarheid in van hetgeen de apostel Paulus schrijft in het achtste hoofdstuk van zijn brief aan de Romeinen; alsook de betamelijkheid der leer van Gods beschuiten naar zijn eeuwig en onveranderlijk voornemen. Het Woord Gods was zoet voor mijn gehemelte, ja zoeter dan honig en honigzeem. Christus werd aan mijne ziel ontdekt, als boven alles dierbaar.

Deze zalige oogenblikken waren mij als een leven uit den dood, en als hetgeen de apostel noemt de eerstelingen des Geestes. Het was onuitsprekelijk. Thans werden den al de voornaamste lotgevallen van mijn leven, van den dag af, dat ik uit mijn ouderlijk huis was weggevoerd, zoo levendig aan mijn geest vertegenwoordigd, alsof die pas gebeurd waren. Ik merkte daarin op, hoe Gods onzichtbare hand mij geleid en beschermd had, toen ik Hem niet kende. En tot heden toe sloeg 's Heeren oog mij gade, ofschoon ik Hem niet in erkenning hield.

Deze goedertierenheid Gods maakte mijn hart week. Als ik mijn diep elendigen staat en mijne onwaardigheid beschoouwde, weende ik, ziende hoeveel ik verschuldigd was aan vrijmachtige genade. Nu werd ik gewillig gemaakt om door Jezus Christus, den eenigen Borg van zondaren, behouden te worden, en op niets, buiten Hem, te vertrouwen ter zaligheid.

Het eigen ik werd nu hatelijk in mijn oog, en mijn goede werken hadden al hunne waardij verloren; want het is God, die in ons werkt, beide het willen en het werken, naar zijn welbehagen. Het is mij niet mogelijk uit te drukken, wat ik op dien tijd gevoelde. Het was blijdschap in den Heiligen Geest. Ik ondervond een verbazende verandering. Het angstig en drukkend gevoel mijner zonden, de schrik voor den dood en de helische

verdoemenis, welke mij tevoren zoo ondragelijk waren, verdwenen nu; en ik beschouwde inteegeendeel den dood als mijn besten vriend op aarde. Mijne aandoeningen van droefheid en blijdschap waren zoo sterk, als ik geloof, dat zelden ondervonden worden. Ik smolt in tranen, en zeide: "Wie ben ik, dat God dus op mij, den snodesten der zondaren, gunstig wilde nederzien!" Ik gevoelde een teedere bezorgdheid voor mijne moeder en vrienden, hetwelk mij stof gaf, om met nieuwen ijver tot God voor hen te bidden, terwijl ik een diep inzicht had in den jammerlijken staat van onbekeerde menschen, die zonder God en zonder hope in de wereld leven.

Het behaagde Gode, den Geest der geboden en smee-kingen over mij uit te storten, zodat ik overvloed, door blijde lof- en dankzeggingen, zijn allerheiligsten naam mocht verheerlijken en prijzen. Uit de kajuit gaande, vertelde ik aan eenigen van het volk, wat de Heere aan mijne ziel gedaan had. Dan, helaas! wie kon mijn verhaal verstaan of gelooven? Niemand dan hij, aan wien de arm des Heeren geopenbaard was. Ik was hnn barbaarsch, wanneer ik sprak van de liefde van Christus. Zijn naam was mij eene olie, die uitgestort wordt; Hij was waarlijk mijner ziele zoet; maar hun was Hij een rots der ergernis. Ik achtte mijn geval zeer zonderling te zijn; en elk uur scheen mij een dag, door het verlangen om te Londen te komen, en aan sommigen de wonderen van Gods liefde, aan mij betoond, te vertellen, en ons te vereenigen in geboden tot Hem, wien mijne ziel liefhad en naar wien zij dorste. De aandoeningen van mijn gemoed waren ongemeen en gansch onuitsprekelijk. Thans was de Bijbel mijn eenige metgezel en troost. Ik achtte dien zeer hoog- en dankte God, dat ik in staat was, om zelf daarin te lezen, en niet genoodzaakt, om door menschenlijke vonden

en ingevingen mij te laten slingeren. Zoo dikwijls ik den Bijbel inzag, kwam mij alles als nieuw voor; en vele plaatsen daarin werden aanstonds, tot mijn troost, aan mijn gemoed toegepast; want ik wist, dat het woord der zaligheid tot mij gezonden was. Ik hield mij verzekerd, dat de Geest, door wien het Woord was ingegeven, mijn hart opende, om de waarheid te ontvangen, zoals ze in Jezus is; dat dezelfde Geest mij bekwaam maakte, om de beloften, die mij zoo dierbaar waren, door het geloof te omhelzen, en te gelooven tot zaligheid mijner ziel. Ik was bewust, door vrije genade, deel te hebben aan de eerste opstanding en verlicht te zijn geworden met het licht der levenden (Job 33:30). Ik verlangde iemand te mogen ontmoeten, met wien ik spreken kon. De volgende dierbare beloften, onder vele andere, werden met kracht aan mijn gemoed toegepast: "Al wat gij begeren zult in het gebed, geloovende, zult gij ontvangen." "Vrede laat Ik u; mijnen vrede geef Ik u." Ik zag den terugden Verlosser als de Fontein des levens en de Bron der zaligheid te zijn. Ik ondervond, dat Hij alles in allen was. Hij had mij geleid op een weg, dien ik niet geweten had en de kromme wegen recht gemaakt. In zijn naam richtte ik dan een Eben-haer op: "Tot hietoe heeft mij de Heere geholpen." Dus werd ik, door het onderwijs van Gods Geest, bevestigd in de waarheden, waarin alleen de weg tot een eeuwig geluk voor den sterveling geopenbaard is, volgens de taal van den apostel: "De zaligheid is in geen anderen. Want er is ook onder den hemel geen anderen naam, die onder de menschen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden."

DE GAAY FORTMAN.